

Inhoud

Inleiding	9
Blok 1	
1 Waar het bij aardrijkskunde om gaat	11
1.1 Wat is aardrijkskunde(onderwijs)?	11
1.2 Geografisch besef	13
1.3 Het doel van het aardrijkskundeonderwijs	15
1.4 Aardrijkskunde op de basisschool	16
1.5 Wat heb je nodig om goede aardrijkskundelessen te geven?	17
2 Hoe geef je een goede aardrijkskundeles?	21
2.1 De bouwstenen van een aardrijkskundeles	21
2.2 Opbouw van een aardrijkskundeles	22
2.3 Voorbeeld 1: een zelfontworpen les	29
2.4 Voorbeeld 2: een les binnen een thema	29
3 Lesgeven met de kaart	31
3.1 Werken aan de opbouw van een wereldbeeld	31
3.2 Ruimtelijke oriëntatie en voorbereidende kaartvaardigheden	32
3.3 Aanvankelijk kaartlezen	34
3.4 Voortgezette kaartvaardigheden	35
3.5 Hulpmiddelen kiezen en gebruiken in de klas	36
3.6 Topografie aanleren	40
3.7 Voorbeeld 1: voortgezette kaartvaardigheden	43
3.8 Voorbeeld 2: topografie	44
Blok 2	
4 Leren in en over de omgeving	45
4.1 Kinderen en hun omgeving	45
4.2 Waarom leren in de omgeving waardevol is	46
4.3 Vormen van veldwerk	48
4.4 Leren in de omgeving voorbereiden en vormgeven	50
4.5 Voorbeeld 1: veldinventarisatie over wonen	54
4.6 Voorbeeld 2: veldonderzoek over leefbaarheid winkelcentrum	55
5 Onderzoekend leren en aardrijkskunde	57
5.1 Wat is onderzoekend leren?	57
5.2 Onderzoekend leren bij aardrijkskunde	58

5.3	De rol van de leerkracht bij onderzoekend leren	63
5.4	Bouwstenen van een aardrijkskundeles en onderzoekend leren	65
5.5	Voorbeeld 1: een halfopen onderzoek	66
5.6	Voorbeeld 2: een gesloten onderzoek	67
6	Lesgeven over andere culturen en plaatsen	69
6.1	Aardrijkskunde en beeldvorming over culturen en plaatsen	69
6.2	Een genuanceerd beeld schetsen	70
6.3	Wereldburgerschap	72
6.4	Leerdoelen van wereldburgerschap	73
6.5	Wereldburgerschap in de basisschoolleeftijd	76
6.6	Voorbeeld 1: thema gericht op wereldburgerschap	77
6.7	Voorbeeld 2: een genuanceerd beeld in de aardrijkskundeles	79
Blok 3		
7	Toekomstgericht aardrijkskundeonderwijs	81
7.1	Inleiding	81
7.2	Het concept 'verandering'	82
7.3	Leren over de toekomst: kenmerken en uitgangspunten	82
7.4	Leren over welke toekomst?	85
7.5	Hoe geef je toekomstgericht onderwijs vorm?	88
7.6	Voorbeeld 1: toekomstveldwerk	91
7.7	Voorbeeld 2: denken in scenario's	93
8	Vakintegratie en aardrijkskunde	95
8.1	Inleiding	95
8.2	Hoe kun je vakken integreren?	96
8.3	Voor- en nadelen van vakintegratie	99
8.4	Aardrijkskunde integreren met diepgang	101
9	Aardrijkskunde evalueren	109
9.1	Wat is evalueren?	109
9.2	Assessment for Learning	110
9.3	Goed beoordelen	111
9.4	Het evalueren van (aardrijkskundige) vaardigheden en opdrachten	112
9.5	Goede aardrijkskundige vragen formuleren	113
9.6	Evalueren op niveau	116
9.7	Voorbeeld: beoordelingsschema	118
	Bronnen	119
	Illustratieverantwoording	125
	Register	127
	Over de auteurs	131